

»Teško mi je, ko gledam vojne po vsem svetu. Želel bi dočakati, da bi se našel kdo, ki bi ljudem vлил pameti v možgane. Če bi se nehali pretepati, če bi denar, ki gre za vojskovanje, porabili pametno, na svetu ne bi bilo revežev.

Imam nekaj ran na telesu in duši. Zadovoljstvo sem našel v svojem poklicu in planinskem svetu. Nobene zamere ne čutim do nikogar, človečnost je ena mojih osnovnih vodil.«

/Dr. Jože Andlovic/

Jože Andlovic se je rodil v Trnovem pri Ljubljani v družini garaških lastnikov kmetije in žage, kjer tudi zanj ni nikoli primanjkovalo kmečkega in drugega dela. Vrtinec druge svetovne vojne ga je kmalu potegnil vase, saj so ga na poti na maturitetni izpit Italijani aretirali in poslali v internacijo v Gonars. Kmalu za tem, ko se je izčrpan vrnil domov, opravil zrelostni izpit in se odločil za študij medicine, se je še pred koncem leta 1943 po čudnem spletu okoliščin znašel najprej v vrstah domobrancev. Po napadu partizanov je bil ranjen in ujet. Pridružil se je Štajerski brigadi (XII. SNOUB). Ko je bil že drugič ranjen, je med zdravljenjem v partizanski bolnici opravil sanitetni tečaj in so ga kot bolničarja poslali v jurišni bataljon XV. divizije. Tretjič je bil težko ranjen v glavo in so ga v partizanski bolnišnici na Rogu skoraj odpisali. Zdravljenje je kasneje nadaljeval v zavezniški bolnišnici blizu Barija (Italija), po koncu vojne pa v Ljubljani, kjer je dokončal študij medicine. Po opravljenem stažu se je leta 1955 zaposlil kot splošni zdravnik na Mostu na Soči, od leta 1959 dalje pa je po specializaciji iz kirurgije delal v splošni bolnišnici v Šempetru pri Gorici.

Svoje prve vzpone na dvatisočake v Julijcih in Kamniško-Savinjskih Alpah je opravil kot gimnazijec in nadaljeval po vojni. Od leta 1946 dalje je bil aktiven alpinist, v GRS pa je sodeloval od leta 1958 dalje. S Ksavom Šemrovom je s pomočjo konopljene vrvi in še brez klinov in vponk opravil nekaj lažjih plezalnih vzponov, leta 1949 pa sta se oba udeležila odprave v masiv Čvrsnice v Hercegovini. Takrat že bolje opremljena sta v SZ steni Merić kuka »potegnili« prvenstveno smer IV. – V. težavnostne stopnje. V naslednjih letih sta opravila številne plezalne vzpone v domačih gorah do vključno V. težavnostne stopnje. Bil je tudi med udeleženci odprave v Prokletije leta 1951. Po nastopu službe na Mostu na Soči so ga uvrstili med kandidate za nameravano, a neuresničeno prvo jugoslovansko himalajsko odpravo na Manaslu. Kot zdravnik se je v starosti 42 – 59 let pridružil veliko mlajšim kolegom na naslednjih himalajskih odpravah: Kangbačen 1965, Anapurna 1969 (uspešen vzpon na Anapurno IV, 7524 m), Kangbačen 1974. Kot inštruktor je leta 1979 sodeloval tudi v šoli za nepalske gorske vodnike NMA (Nepal Mountaineering Association) v Manangu (Nepal), na italijanski odpravi na Everest (1980) in 1. primorski odpravi na Aconcagua 1982. To je tudi njegova zadnja pot v najvišje gore. Na odpravah, ki so mu bile dobesedno pisane na kožo, je uspešno združil splošno medicinsko in kirurško znanje, nemalokrat pa tudi znanje iz

¹ Rovšček, Ž.: Poskus biografske predstavitve članov odprave, v: Andlovic, J.: Kadar boš na rajžo šel. PD, PGRS Tolmin 2018, str. 206.

zobozdravstva, ki si ga je prostovoljno pridobil v času okrevanja na čeljustni kirurgiji v Ljubljani. Z odličnimi psihofizičnimi zmogljivostmi je uspešno deloval med mlajšimi člani moštva. Najbolj kritične trenutke je, tako kot v svojih partizanskih letih, obvladoval z njemu lastnim humorjem in ga širil med ostale himalajce. Meje medicinske strokovne pomoči na odpravah je pomaknil do višine nad 6000 m. Sodeloval je tudi v reševalni akciji na višini okrog 7000 m. Moštva so tako tudi z njegovo pomočjo uspešno napredovala in se srečno vračala v dolino. Kot šef ekipe treh zdravnikov na italijanski odpravi na Everest je doživel tudi mednarodno potrditev svojega dela. Doma je za delo v planinski organizaciji in GRS prejel številna priznanja.²

Tesen, v kateri se med strmimi bregovi peni pobesnela reka, ki neustavljivo premaguje številne ovire, balvane - negibne, stoječe opazovalce mogočnega toka. To je scena mojega življenja. Tam nekje, sredi podivjanega vodovja, valovi in vrtinci neutrudno premetavajo, gnetejo kos lesa in ga na svoji strmi in vijugavi poti do ravnice izpljunejo na breg ali morda plavijo, mrcvarijo še naprej. In naposled le še tihi, umirjeni finale mogočne simfonije; zreła leta, polna bogatih spominov na prehojeno pot. Povedal sem skoraj vse. Ne sprašujte me, kakšna naj bi bila zgoščena prispodoba mojega življenja.

/Rovšček, Ž.: Življenja reka. Radijska priredba dela dr. Jožeta Andlovica, Skozi sotesko druge svetovne vojne. RAI 1, Radio Trst/

...

Urednik knjige Jožeta Andlovica *Kadar boš na rajžo šel*, **Žarko Rovšček** (roj. 1951 na Mostu na Soči), doktor veterinarske medicine v pokoju, izpolnjuje večino svojega prostega časa s planinstvom (nad 45 let je odbornik v matičnem PD Tolmin), vrsto let tudi kot publicist. Kot vnet raziskovalec primorske polpreteklosti in planinske zgodovine je poleg objav številnih člankov iz teh dveh področij leta 1996 uredil zbornik *Stoletje planinstva na Tolminskem*, z bogato kroniko PD Tolmin. Bil je glavni urednik zbornika *Zorko Jelinčič - nad prezrtjem in mitom* (l. 2000) in avtor knjige *Pod rdečim svinčnikom - pisma Zorka Jelinčiča iz ječe* (l. 2005), katere nadgradnja je bil tudi njegov scenarij za 15 polurnih oddaj (*Senca nad menoj*) na RAI Radio Trst A. Kot urednik in avtor spremne besede v delu dr. Jožeta Andlovica, *Skozi sotesko druge svetovne vojne* (l. 2008), je tudi za to delo napisal scenarij za 15 polurnih oddaj (*Življenja reka*) na Radiu Trst A. Leta 2011 je uredil izbrana dela Zorka Jelinčiča z naslovom *Živim v besedi* z obširno spremno besedo. Od leta 2000 dalje ureja in dopisuje v glasilo PD Tolmin *Krpelj*, ki je doslej izšlo v 24 številkah. Je tudi avtor kronike Postaje GRS Tolmin za obdobje sedemdesetih let. Objavlja članke v Planinskem vestniku, mesečniku Goriška, na spletnih straneh PD Tolmin, Gore in ljudje, Goriškem letniku, Zborniku Občine Tolmin idr.

² Omenjamo večja priznanja. Goriška: plaketa Stanka Bloudka (1974); plaketa PZS (1973); zlata značka PSJ za udeležbo na 3. JAHO Anapurna II; častni član GRS Slovenije. Državna: orden dela z zlatim vencem (1975); orden zaslug za narod s srebrnimi žarki (1990). Druga: red rdeče zvezde (ob jubileju Jurišnega bataljona XV. divizije 1944 – 1984); plaketa Civilne zaščite Slovenije (1975); Zihlerlova plaketa; srebrni znak RKS; priznanje TKS Nova Gorica (1975); srebrno priznanje Občine Šempeter – Vrtojba (2006). ROVŠČEK, Ž., Avtorjeva podoba, v: ANDLOVIC, J.: *Skozi sotesko druge svetovne vojne. PD Tolmin, PGRS Tolmin, 2008.*